

Handläggare
Marie Haesert
Telefon: 08-50825086

Till
Socialnämnden
2024-09-24

Bryt upp-program för våldsutsatta

Delredovisning av budgetuppdrag

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner förvaltningens delredovisning av budgetuppdraget.

Sammanfattning

Socialnämnden har i uppdrag att i samarbete med stadsdelsnämnderna utforma ett enhetligt Bryt upp-program för våldsutsatta.

I denna delredovisning redogörs för hur socialförvaltningen har tagit sig an uppdraget, organiserat och strukturerat uppdraget samt nuläge och planerad fortsättning av arbetet.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner denna delredovisning av budgetuppdraget.

Bakgrund

I 2024 års budget fick socialnämnden följande uppdrag: Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utforma ett enhetligt Bryt upp-program för våldsutsatta.

Den delredovisning som ges i tjänsteutlåtandet beskriver arbetet med budgetuppdraget. Budgetuppdraget kommer att slutredovisas i slutet i december 2024.

Ärendet

I denna delredovisning redogörs för hur socialförvaltningen har tagit sig an uppdraget, organiserat och strukturerat uppdraget samt nuläge och planerad fortsättning av arbetet.

Våldsutsattas behov av insatser och stöd från socialtjänsten
Socialförvaltningen har i arbetet med att utforma ett enhetligt Bryt upp-program beaktat slutsatser från tidigare rapporter och utvärderingar med fokus på våldsutsattas behov av insatser och stöd från socialtjänsten.

Marie Cederschiölds högskola genomförde en utvärdering¹ av Stockholms stads fyra relationsvåldscentrum (RVC) under 2020-2021. Det som bland annat framkom var att:

- För att våldsutsatta brukare med stort behov av praktiskt stöd ska ha möjlighet att ta del av kvalificerade stödsamtal vid RVC behöver andra stödinsatser, som praktiskt stöd, boende, etc., utvecklas och finnas tillgängliga i samtliga stadsdelsförvaltningar.
- Det behövs ett mer strukturerat arbete vid RVT och RVC för att identifiera brukare med symtom på posttraumatisk stress eller annan psykisk ohälsa och ett mer organiserat och systematiskt samarbete mellan staden och hälso- och sjukvården för att möta dessa brukares behov av insatser.

Under hösten 2023 genomförde socialförvaltningens socialtjänstinspektörer en kvalitetsgranskning avseende handläggningen av våld i nära relation,² med fokus på vilka insatser våldsutsatta får. Sammanlagt granskades 60 ärenden i tre stadsdelsförvaltningar. Granskningen visade att behov av stöd på kort och lång sikt i regel var väl belysta i utredningarnas analys i två av stadsdelsförvaltningarna. Granskningen visade också att det finns en skillnad i likställighet specifikt vad gäller stöd till stadigvarande boende då stadsdelsförvaltningarna inte använder samma insatser och beslutsmandat organisatoriskt tillhör olika enheter.

Vidare har revisionskontoret under 2024 granskat hur staden arbetar för att stödja kvinnor som utsatts för våld i nära relation.³ Rapporten framhäver att det finns behov av att säkerställa att det stöd som erbjuds är likvärdigt, oavsett i vilken stadsdelsförvaltning som den som utsätts för våld bor samt att samverka med hälso- och sjukvården behöver utvecklas.

Bryt upp-programmet

Bryt upp-programmet kommer ge våldsutsatta det stöd och den hjälp de behöver för att lämna en relation av våld och bygga upp ett hälsosamt och tryggt liv. Bryt upp-programmet består av ett sammanhållet stödsystem som involverar socialtjänsten och andra aktörer där berörda tillsammans arbetar för att säkerställa att den våldsutsatta får den trygghet, den kunskap och de resurser som behövs för att ta steget mot ett liv fritt från våld. En rad olika

¹ En utvärdering av relationsvåldscentrum (RVC) i Stockholms stads. Maria Eriksson, Ann-Sofie Bergman, Veronica Ekström & Karin Robertsson. Ersta Sköndal Bräcke högskola. December 2021.

² Våld i nära relationer Socialtjänstinspektörernas kvalitetsgranskning av stadsdelsförvaltningarna Farsta, Järva & Skärholmen. Januari 2024
Dnr: SOF 2022/658

³ Stadens arbete mot våld i nära relationer, revisionsår 2024 nr 1, Stadsrevisionen Dnr: RVK 2023/128

insatser och stödåtgärder kommer att ingå inom programmet, exempelvis:

- Individuell rådgivning och vägledning
- Stödsamtal individuellt eller i grupp
- Stöd i rättsprocessen och hjälp med skyddande åtgärder
- Stöd och hjälp till stadigvarande boende⁴
- Ekonomiskt stöd
- Praktiskt stöd i form av lots eller boendestöd
- Kontakt med hälso- och sjukvården

En bärande del i Bryt upp-programmet är att stadens socialtjänst är samordnad vilket inom programmet visar sig genom att våldsutsatta får möta en samlad socialtjänst. Genom samhandläggning ska den våldsutsatta möta en sammanhållen socialtjänst där utredande samtal, efter samtycke, sker gemensamt över verksamhetsgränser så att den våldsutsatta inte ska behöva berätta om sin situation flera gånger för olika handläggare och på olika möten med socialtjänsten. Vid samhandläggning har handläggare från olika verksamhetsområden utredande möten tillsammans med den våldsutsatta, gör bedömningar av behov av insatser utifrån sina specifika ämnes- och kompetensområden, planerar insatser gemensamt och samordnat samt följer upp dessa tillsammans.

Organisering av arbetet med att utforma ett enhetligt program
I samarbete med stadsdelsnämnder, SHIS Bostäder och Bostadsförmedlingen i Stockholm AB har en organisering och struktur för arbetet med att forma Bryt upp-programmet tagits fram. Arbetet har utgått från en projektorganisation och en projektplan.

Styrgrupp

Styrgruppen består av avdelningschefer från stadsdelsförvaltningarna Bromma, Farsta och Hässelby-Vällingby, SHIS Bostäder samt socialförvaltningen.

Projektgrupp

Projektgruppen består av projektledare från socialförvaltningen, enhetschefer från samma stadsdelsförvaltningar som ingår i styrgruppen tillsammans med enhetschefer från SHIS Bostäder, Bostadsförmedlingen i Stockholm AB, Kriscentrum Kruton (KCK) och RVC.

Extern referensgrupp

Den externa referensgruppen består av de skyddade boende som erhåller föreningsbidrag samt Unizon. Kriscentrum Kruton och ett skyddat boende som erhåller föreningsbidrag har under sommaren

⁴ Ett tryggt och stadigvarande boende är ett kontrakt för boendet om ett minimum om 6 månader. Det kan vara att hyra en lägenhet i andra hand, SHIS Bostäder, inneboendekontrakt eller boende via förtursenheten.

genomfört semistrukturerade samtal med våldsutsatta i syfte att fördjupa kunskapen om målgruppens behov av socialtjänstens stöd ytterligare.

Intern referensgrupp

Den interna referensgruppen består av utredare för barn och unga, ekonomiskt bistånd, funktionsnedsättning, socialpsykiatri, vuxen/beroende, våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck på socialförvaltningen, strateg från äldreförvaltningen samt Bostadsförmedlingen i Stockholm AB.

Mål

I projektplanen för Bryt upp-programmet finns effektmål som tydliggör mätbara effekter som Bryt upp-programmet ska ge och ska ses som indikatorer på att Bryt upp-programmet ger ett sammanhållet och långsiktigt stöd till våldsutsatta oavsett var i Stockholms stad personen bor. Effektmålen är att:

- Alla enheter, som möter barn, unga, vuxna och äldre har som rutin att ställa frågor om våldsutsatthet.
- 80 procent som fullföljt placering på skyddat boende ska efter placeringen ha en trygg och stadigvarande boendeform.⁵
- Antalet återaktualiserade våldsutsatta till RVT ska inte överstiga 20 procent.
- Remittering till SHIS Mellanbo ska öka med 25 procent.
- 95 procent av barnen som är placerade på skyddat boende, ska ha en fungerande skolgång⁶ inom en vecka.

Uppföljningen av målen kommer att ske årligen utifrån exempelvis statistik från sociala system, SHIS Bostäder och enkäter till stadsdelsförvaltningarna. Genom referensgruppen för Bryt upp-programmet kommer en kontinuerlig dialog ske för att säkerställa att programmet leder till önskvärd effekt för våldsutsatta.

Nuläge och fortsättning i uppdraget

Projektgruppen arbetar med att ta fram en stadsövergripande processbeskrivning som ska tydliggöra våldsutsattas process inom socialtjänsten, samverkan och arbetsätt mellan berörda aktörer, både internt och externt. Processbeskrivningen har sitt fokus på samhandläggning med målsättning att tillsammans med den våldsutsatta säkerställa att personens alla behov av stöd och insatser blir tillgodosedda samt att säkerställa att alla insatser inom Bryt upp-programmet tillhandahålls. Ett exempel på insats är praktiskt

⁵ Ett tryggt och stadigvarande boende är ett kontrakt för boendet om ett minimum om 6 månader. Det kan vara att hyra en lägenhet i andra hand, SHIS Bostäder, inneboendekontrakt eller boende via förtursenheten.

⁶ I skolgång inkluderas även Lärteamet. Lärteamet, är specialutbildade lärare som undervisar elever som vistas i skyddade boenden inom Stockholm. Lärarna är anställda på en av Stockholms stads kommunala grundskolor.

stöd till våldsutsatta och där det tydligt behöver framgå vilken verksamhet inom socialtjänsten som ansvarar för att erbjuda detta.

Därefter ska socialförvaltningen ta fram en implementeringsplan för Bryt upp-programmet. Varje stadsdelsförvaltning har en eller flera utsedda lokala implementerare av Bryt upp-programmet som därefter kommer arbeta med att anpassa den övergripande processbeskrivningen till den egna förvaltningens organisering och samverkansstrukturer med exempelvis Region Stockholm och polisen. Förutom samverkan ska det också tydligt framgå vilken enhet som till exempel remitterar till SHIS Bostäder eller vilken enhet som ger praktiskt stöd till våldsutsatta. Vid behov stöttar socialförvaltningen framtagandet av de lokala processbeskrivningarna och kommer tillhandahålla löpande stöd till stadsdelsförvaltningarna vid implementeringen av Bryt upp-programmet för att säkerställa en likställdhet.

En viktig samverkanspart i Bryt upp-programmet är Region Stockholm då många våldsutsatta är i behov av insatser både från hälso- och sjukvården och socialtjänst.⁷ Samordnad individuell plan (SIP) är ett verktyg som ska användas vid behov av samordning av insatser mellan hälso- och sjukvården och socialtjänst vilket kommer att tydliggöras i Bryt upp-programmets processbeskrivning.

För polisen ska det vara enkelt att få kontakt med socialtjänsten när de är i kontakt med en våldsutsatt som behöver socialtjänstens stöd. En folder, med kontaktinformation till socialtjänsten, håller på att tas fram i samverkan med polisen. Vidare pågår ett arbete för att öka men också tydliggöra samverkansvägar mellan polis och socialtjänst, där bland annat arbetssätt i samverkan med Islandsmodellen beaktas

Arbetet med att utveckla start.stockholm⁸ pågår med syfte att information om stöd och hjälp för våldsutsatta ska vara tydlig, lättillgänglig och säker. Vidare ska ett kommunikationsmaterial för Bryt upp-programmet tas fram att använda internt samt till invånare.

Ärendets beredning

Tjänsteutlåtandet har utarbetats inom avdelningen för strategi och utveckling. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 18 september 2024. Funktionshinderrådet har getts möjlighet att behandla ärendet den 19 september 2024.

⁷ En utvärdering av relationsvåldscentrum (RVC) i Stockholms stads. Maria Eriksson, Ann-Sofie Bergman, Veronica Ekström & Karin Robertsson. Ersta Sköndal Bräcke högskola. December 2021.

⁸ Start.stockholms sida om våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck ska innehålla tydlig information om Bryt upp.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ser med förhoppning fram emot effekterna och resultaten av ett enhetligt Bryt upp-program och har stor tilltro till att det kommer öka likställigheten i insatser som ges, stärka socialtjänstens sammanhållning och samordning för våldsutsatta och därigenom förbättra det stöd som våldsutsatta har behov av när de ska lämna en våldsam relation och få en varaktig förbättrad livssituation.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner denna delredovisning av budgetuppdraget.

Veronica Wolgast Carstorp
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Lina Blombergsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Wolgast Carstorp, Socialdirektör	2024-09-11
Lina Blombergsson, Avdelningschef	2024-09-11